

ΕΜΦΙΑΛΩΜΕΝΑ ΝΕΡΑ

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΕΙ Ο ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ

Α. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΜΦΙΑΛΩΜΕΝΩΝ ΝΕΡΩΝ

Οι κατηγορίες εμφιαλωμένων νερών που νόμιμα κυκλοφορούν στη χώρα μας, καθώς και στα λουπιά Κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι οι εξής:

- ❖ ΦΥΣΙΚΑ ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΝΕΡΑ
- ❖ ΝΕΡΑ ΠΗΓΗΣ
- ❖ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ ΝΕΡΑ

Οι ως άνω κατηγορίες εμφιαλωμένων νερών, αναφέρονται αναλυτικά στη συνέχεια.

Α.1. ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟ ΝΕΡΟ (κοινό πόσιμο συσκευασμένο νερό) :

Ορισμός – Χαρακτηριστικά:

- Είναι πόσιμο νερό (νερό ανθρώπινης κατανάλωσης), που προσφέρεται συσκευασμένο στο εμπόριο αεροστεγώς (σε γυάλινες ή πλαστικές φιάλες) και προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση.
- Οι φυσικοχημικοί του χαρακτήρες (παράμετροι) πρέπει να είναι σύμφωνοι με εκείνους του κοινού πόσιμου νερού, όπως ορίζονται από τις εκάστοτε ισχύουσες σχετικές νομοθετικές διατάξεις.

Ισχύουσα Νομοθεσία :

- Υγειονομική διάταξη Α1β/4841/79 (ΦΕΚ 696/Α'/21.8.79), “Ποιότητα των εμφιαλωμένων νερών”.
- Κ.Υ.Α. Υ2/2600/2001 (ΦΕΚ 892/Β'/11.7.2001), “ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης” η οποία αποτελεί εναρμόνιση με την Ελληνική νομοθεσία, της Οδηγίας 98/83/Ε.Ε.. (L330/32, 5.12.98).
- Κώδικας Τροφίμων & Ποτών (Α' μέρος).
- Αγορανομικός Κώδικας & σχετικές αγορανομικές διατάξεις.
- Υπουργική απόφαση ΦΙ-6909/85 ΦΙ-6909/85 (ΦΕΚ 784/Β'/31.12.1985) “Προσυσκευασία κατ' όγκο ορισμένων προσυσκευασμένων προϊόντων”, όπως τροποποιείται και ισχύει.

Απαραίτητες προϋποθέσεις λειτουργίας εγκαταστάσεων εμφιάλωσης & διάθεσης στο εμπόριο:

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, προκειμένου να εμφιαλωθεί ένα επιτραπέζιο νερό στη χώρα μας και στη συνέχεια να κυκλοφορήσει στο εμπόριο, συμπληρώνεται σχετικός φάκελος στη Δ/νη Υγείας της Νομαρχίας του τόπου εκμετάλλευσης της πηγής, ο οποίος περιλαμβάνει όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά, προκειμένου να διαπιστωθεί αν το νερό είναι κατάλληλο για εμφιάλωση.

Ελέγχεται επίσης, αν οι συνθήκες και οι εγκαταστάσεις εμφιάλωσης, ο μηχανολογικός εξοπλισμός κ.λ.π. εξασφαλίζουν την εμφιάλωση προϊόντος ασφαλούς για τη δημόσια υγεία και αν η ετικέτα με

την οποία πρόκειται να κυκλοφορήσει το νερό στο εμπόριο είναι σύμφωνη με τις σχετικές νομοθετικές διατάξεις και κατόπιν αυτών, χορηγείται η “άδεια λειτουργίας εγκαταστάσεων και εμπορίας εμφιαλωμένου νερού”, από τον Δήμο ή την Κοινότητα της περιοχής, ύστερα από σχετική εισήγηση της τοπικής Υγειονομικής Αρχής.

A.2. ΦΥΣΙΚΑ ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΝΕΡΑ:

Ορισμός - χαρακτηριστικά :

- έχουν υπόγεια προέλευση,
- εμφιαλώνονται επί τόπου στην πηγή υδροληψίας (πηγή ή γεώτρηση),
- δεν υπόκεινται σε καμία διαδικασία απολύμανσης,
- διαφέρουν από το κοινό πόσιμο νερό όσον αφορά την περιεκτικότητά τους σε διάφορα ιχνοστοιχεία ή άλλα συστατικά.

Ισχύουσα Νομοθεσία :

- Π.Δ. 433/83 (ΦΕΚ 163/Β/9.11.83) “όροι εκμετάλλευσης και κυκλοφορίας στο εμπόριο των φυσικών μεταλλικών νερών”,
- Υγειονομική Διάταξη 329/98 (ΦΕΚ 114/12.2.98), “Τροποποίηση του Π.Δ. 433/83 που αφορά τα Φυσικά Μεταλλικά Νερά”,
- Υπουργική απόφαση 56561/15.06.2004 (εναρμόνιση με την Οδηγία 2003/40/ΕΚ) “για τον καθορισμό του καταλόγου, των οριακών τιμών συγκεντρώσεων και των ενδείξεων για την επισήμανση των συστατικών των φυσικών μεταλλικών νερών, καθώς και των όρων χρήσης του εμπλουτισμένου με όζον αέρα, στην κατεργασία ορισμένων φυσικών μεταλλικών νερών και νερών πηγής”.
- Υγειονομική Διάταξη Α1β/4841/79 (ΦΕΚ 696/Β/21.8.79), “ποιότητα των εμφιαλωμένων νερών”, όπου δεν αναίρεται από τις ως άνω διατάξεις,
- Κώδικας Τροφίμων & Ποτών (Α' μέρος),
- Αγορανομικός Κώδικας & σχετικές Αγορανομικές διατάξεις,
- Υπουργική απόφαση ΦΙ-6909/85 ΦΙ-6909/85 (ΦΕΚ 784/Β'/31.12.1985) “Προσυσκευασία κατ' όγκο ορισμένων προσυσκευασμένων προϊόντων”, όπως τροποποιείται και ισχύει.

Απαραίτητες προϋποθέσεις λειτουργίας εγκαταστάσεων, εκμετάλλευσης & διάθεσης στο εμπόριο:

Εγχώρια Φυσικά Μεταλλικά Νερά:

Η διαδικασία, σύμφωνα με την οποία τα εγχώρια φυσικά μεταλλικά νερά επιτρέπεται να εμφιαλωθούν και στη συνέχεια να κυκλοφορήσουν στο εμπόριο, έχει ως εξής:

1. Αναγνώριση του νερού:

Η αναγνώριση του νερού γίνεται από την Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Δ/νση Υγιεινής Περιβάλλοντος), ύστερα από σχετική εισήγηση της αρμόδιας διυπουργικής επιτροπής η οποία μελετά τον αντίστοιχο φάκελο που αποστέλλεται από την τοπική Υγειονομική Αρχή συμπληρωμένος πλήρως, και περιλαμβάνει όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά (μικροβιολογικές και χημικές αναλύσεις του νερού, πλήρη Υδρογεωλογική μελέτη, πιστοποιητικό μέτρησης ραδιενέργειας, δείγμα ετικέτας, κ.λ.π.)

2. Εκμετάλλευση - εμφιάλωση:

Αφού το νερό χαρακτηριστεί ως “φυσικό μεταλλικό”, εκδίδεται ειδική “άδεια εκμετάλλευσης”, από το Νομάρχη της περιοχής *ύστερα από εισήγηση ειδικής Επιστημονικής Νομαρχιακής Επιτροπής, που συγκροτείται στη Νομαρχία (με την εποπτεία της Δ/σης Υγείας).*

Κατά τα λοιπά, όσον αφορά τις απαραίτητες προϋποθέσεις εκμετάλλευσης και διάθεσης στο εμπόριο των φυσικών μεταλλικών νερών, ισχύουν τα ίδια με τα εργοστάσια εμφιάλωσης επιτραπέζιων νερών (άδεια μηχανολογικού εξοπλισμού κ.λ.π.).

4.3. ΝΕΡΑ ΠΗΓΗΣ

Τα νερά πηγής προβλέπονται από την Υ.Δ. 329/98 (συμμόρφωση με την Οδηγία Ε.Ε. 96/70), η οποία τροποποιεί το Π.Δ. 433/83 για τα Φυσικά Μεταλλικά Νερά.

Ορισμός - χαρακτηριστικά :

- έχουν υπόγεια προέλευση,
- εμφιαλώνονται επί τόπου στην πηγή υδροληψίας (πηγή ή γεώτρηση),
- δεν υπόκεινται σε καμία διαδικασία απολύμανσης,
- οι φυσικοχημικές τους παράμετροι είναι σύμφωνες με την ισχύουσα Νομοθεσία του πόσιμου νερού (νερού ανθρώπινης κατανάλωσης).

Ισχύουσα Νομοθεσία :

- Π.Δ. 433/83 (ΦΕΚ 163/Β/9.11.83) “όροι εκμετάλλευσης και κυκλοφορίας στο εμπόριο των φυσικών μεταλλικών νερών”,
- Υγειονομική Διάταξη 329/98 (ΦΕΚ 114/12.2.98), “Τροποποίηση του Π.Δ. 433/83 που αφορά τα Φυσικά Μεταλλικά Νερά”
- Υπουργική απόφαση 56561/15.06.2004 (εναρμόνιση με την Οδηγία 2003/40/ΕΚ) “για τον καθορισμό του καταλόγου, των οριακών τιμών συγκεντρώσεων και των ενδείξεων για την επισήμανση των συστατικών των φυσικών μεταλλικών νερών, καθώς και των όρων χρήσης του εμπλουτισμένου με όζον αέρα, στην κατεργασία ορισμένων φυσικών μεταλλικών νερών και νερών πηγής”,
- Υγειονομική Διάταξη Α1β/4841/79 (ΦΕΚ 696/Β/21.8.79) “Ποιότητα των εμφιαλωμένων νερών”, όπου δεν αναιρείται από τις προηγούμενες διατάξεις,
- Κ.Υ.Α. Υ2/2600/2001 (ΦΕΚ 892/Β'/11.7.2001),
- Κώδικας Τροφίμων & Ποτών (Α' μέρος),
- Αγορανομικός Κώδικας & σχετικές αγορανομικές διατάξεις,
- Υπουργική απόφαση ΦΙ-6909/85 ΦΙ-6909/85 (ΦΕΚ 784/Β'/31.12.1985) “Προσσκευασία κατ' όγκο ορισμένων προσσκευασμένων προϊόντων”, όπως τροποποιείται και ισχύει.

Απαραίτητες προϋποθέσεις εκμετάλλευσης & διάθεσης στο εμπόριο:

1. Για τον επίσημο χαρακτηρισμό (αναγνώριση) των νερών της κατηγορίας αυτής ως “νερά πηγής” ακολουθείται η ίδια ακριβώς διαδικασία με εκείνη των φυσικών μεταλλικών νερών.
2. Οι όροι εκμετάλλευσης τους είναι, επίσης, οι ίδιοι με εκείνους των Φυσικών Μεταλλικών Νερών, όπως αναφέρονται στη σχετική Νομοθεσία και έχουν προηγουμένως περιγραφεί.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

I. Άλλες κατηγορίες εμφιαλωμένων νερών

Οι μόνες κατηγορίες εμφιαλωμένων νερών που επιτρέπεται να κυκλοφορούν στη χώρα μας (όπως και στις άλλες χώρες της Ε.Ε.) είναι οι κατηγορίες που ήδη προαναφέρθηκαν, δηλαδή:

- Επιτραπέζια νερά,
- Φυσικά Μεταλλικά νερά,
- Νερά Πηγής.

Δεν γίνονται αποδεκτά από τη χώρα μας, αιτήματα για εισαγωγή εμφιαλωμένων νερών που προέρχονται κυρίως από Τρίτες χώρες (στις οποίες ισχύει διαφορετικό νομικό καθεστώς για τα εμφιαλωμένα νερά, απ' ότι στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και δηλώνονται ως:

- “ιαματικά”,
- “ιαματικά & επιτραπέζια”
- “μεσοϊαματικά”,
- “θεραπευτικά”, κ.λ.π..

Η διάθεση των εν λόγω προϊόντων στο εμπόριο, αποτελεί παράβαση της Εθνικής και Κοινοτικής Νομοθεσίας.

II. Ανθρακούχα νερά

Τα ανθρακούχα εμφιαλωμένα νερά, δεν αποτελούν ιδιαίτερη κατηγορία εμφιαλωμένων νερών, αλλά επιτρέπεται να ανήκουν σε μία από τις κατηγορίες που ήδη προαναφέρθηκαν, δηλαδή:

- ✓ φυσικό μεταλλικό νερό ανθρακούχο
- ✓ νερό πηγής ανθρακούχο
- ✓ επιτραπέζιο νερό ανθρακούχο

Για την κυκλοφορία των εν λόγω προϊόντων, δεν απαιτείται ειδική διαδικασία έκδοσης σχετικής άδειας από την αρμόδια Αρχή, πλην όμως απαιτείται η ανάλογη ενημέρωσή της και οπωσδήποτε η αναγραφή στην ετικέτα συσκευασίας του προϊόντος αν το προϊόν είναι φυσικά ανθρακούχο, αν έχει ενισχυθεί ή αν έχει εξ ολοκλήρου προστεθεί διοξείδιο του άνθρακα.

III. Προσθήκη διαφόρων ουσιών στα εμφιαλωμένα νερά

Τα εμφιαλωμένα νερά στα οποία έχει προστεθεί όξινο ανθρακικό νάτριο (NaHCO_3), άρωμα φρούτων ή άλλες φυσικές ουσίες, δεν κατατάσσονται πλέον στα εμφιαλωμένα νερά, αλλά θεωρούνται “ελεύθερα αλκοόλης ποτά”, σύμφωνα με τον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών.

B. ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΕΜΦΙΑΛΩΜΕΝΑ ΝΕΡΑ

B1. ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ ΝΕΡΑ - ΝΕΡΑ ΠΗΓΗΣ

➤ ***Προερχόμενα από άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης:***

Επιτρέπεται η ελεύθερη διακίνησή τους στη χώρα μας, υπό την προϋπόθεση ότι, με ευθύνη του εισαγωγέα, θα αναγράφονται στην ετικέτα συσκευασίας του προϊόντος, όλες οι προβλεπόμενες από τον Κώδικα Τροφίμων & Ποτών, ενδείξεις και στην Ελληνική γλώσσα (η χημική ανάλυση, η ονομασία πώλησης, ο αντιπρόσωπος, οι συνθήκες συντήρησης, κ.λ.π.).

➤ ***Εισαγόμενα επιτραπέζια νερά από Τρίτες χώρες:***

Για την εισαγωγή τους στη χώρα μας απαιτείται “πιστοποιητικό καταλληλότητας του νερού από υγιεινής απόψεως”, που εκδίδεται από τη Δ/ση Υγείας της Νομαρχίας απ’ όπου γίνεται ο εκτελωνισμός του προϊόντος, αφού προσκομισθούν όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά και γίνει δειγματοληπτικός έλεγχος του νερού, εφόσον κριθεί αναγκαίο, προκειμένου να διαπιστώσει την αλήθεια των αναγραφόμενων στα συνοδευτικά έγγραφα.

B2. ΦΥΣΙΚΑ ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΝΕΡΑ

➤ ***Προερχόμενα από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης:***

1. Αν το νερό έχει ήδη χαρακτηριστεί ως φυσικό μεταλλικό νερό από άλλο Κράτος-Μέλος της Ε.Ε., επιτρέπεται η ελεύθερη διακίνηση του στο εμπόριο, υπό τον όρο ότι στην ετικέτα κυκλοφορίας του προϊόντος θα αναγράφονται οι απαραίτητες προβλεπόμενες ενδείξεις από τον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών (χημική ανάλυση, αντιπρόσωπος, συνθήκες συντήρησης, κ.λ.π.) και στην Ελληνική Γλώσσα.
2. Αν το νερό, πριν την κυκλοφορία του στην χώρα μας, δεν έχει ήδη χαρακτηριστεί ως φυσικό μεταλλικό από άλλο Κράτος-Μέλος της Ε.Ε., τότε πρέπει να προηγηθεί η αναγνώρισή του από τη χώρα προέλευσης του, ή άλλως, ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφεται στη συνέχεια για τα εισαγόμενα φυσικά μεταλλικά νερά από Τρίτες χώρες, προκειμένου να αναγνωρισθεί από τη χώρα μας και να επιτραπεί στη συνέχεια η κυκλοφορία του.
3. Η διαπίστωση για το αν ένα νερό έχει αναγνωρισθεί ως φυσικό μεταλλικό από κάποιο Κράτος-Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γίνεται μέσω των επίσημων καταλόγων της (τεύχη C), όπου καταχωρούνται όλα τα επίσημα αναγνωρισμένα φυσικά μεταλλικά νερά, ευθύς αμέσως μόλις γνωστοποιηθούν σ’ αυτήν, από τη χώρα που τα έχει αναγνωρίσει.

➤ ***Εισαγόμενα Φυσικά Μεταλλικά Νερά από Τρίτες Χώρες:***

1. Για την αναγνώριση τους ακολουθείται η ίδια διαδικασία όπως και στα εγχώρια νερά, αλλά επί πλέον των άλλων δικαιολογητικών, απαιτείται σχετικό πιστοποιητικό της αρμόδιας (Υγειονομικής) Αρχής της χώρας προέλευσης του νερού, ότι “πληροί τους όρους του Π.Δ. 433/83 για τα φυσικά μεταλλικά νερά, και επί πλέον ότι οι συνθήκες εμφιάλωσής του ελέγχονται συστηματικά”.
2. Η αναγνώριση του νερού, ισχύει για 5 έτη, από την έκδοσή του. Αν δεν υπάρξει αίτημα ανανέωσης της σχετικής απόφασης αναγνώρισης πριν εξαντληθούν τα 5 έτη, τότε απαιτείται απ’ αρχής, η διαδικασία για την εκ νέου αναγνώρισή του.
3. Απαγορεύεται η εισαγωγή και κυκλοφορία στη χώρα μας εμφιαλωμένων νερών τα οποία δηλώνονται ως “φυσικά μεταλλικά”, αν προηγουμένως δεν έχουν επίσημα αναγνωρισθεί και καταχωρηθεί στους επίσημους καταλόγους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Γ. ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ

Η αναγραφή των ενδείξεων στις ετικέτες συσκευασίας των εμφιαλωμένων νερών, γίνεται με ευθύνη της εταιρείας εμφιάλωσης (συ συνεργασία με τον εισαγωγέα, εφόσον πρόκειται για προϊόν εισαγόμενο) και απαιτεί γνώση της σχετικής Νομοθεσίας.

Υποχρεωτικές ενδείξεις στη συσκευασία.

Οι κυριότερες υποχρεωτικές ενδείξεις στη συσκευασία των εμφιαλωμένων νερών, έχουν ως εξής:

- Εμπορική Ονομασία (Ονομασία πώλησης).
- Εμπορικός τίτλος της επιχείρησης εμφιάλωσης.
- Αριθμός άδειας λειτουργίας του εργοστασίου.
- Αριθμός επίσημης αναγνώρισης (εφόσον πρόκειται για φυσικό μεταλλικό νερό ή νερό πηγής).
- Ονομασία της πηγής προέλευσης του νερού.
- Τόπος εκμετάλλευσης της πηγής.
- Επίσημη φυσική και χημική ανάλυση του νερού, που στηρίζεται στο μέσο όρο των αποτελεσμάτων των αναλύσεων των τεσσάρων εποχών του προηγούμενου χρόνου (για τα επιτραπέζια νερά).
- Κατεργασίες καθαρισμού και απολύμανσης, που ενδεχομένως πραγματοποιούνται κατά την διαδικασία εμφιάλωσης και τυχόν προστιθέμενα συστατικά (για τα επιτραπέζια νερά).
- Ποσότητα του προϊόντος.
- Χρονολογία ελάχιστης διατηρησιμότητας (μέρα /μήνας/ χρόνος).
- Παρτίδα παραγωγής.
- Επί μέρους ειδικές ενδείξεις, που ισχύουν για τα φυσικά μεταλλικά νερά (π.χ. τυχόν κατεργασίες για την απομάκρυνση ασταθών ενώσεων σιδήρου, μαγγανίου, θείου και αρσενικού, ενδείξεις που αφορούν το περιεχόμενο φθόριο ή άλλα συστατικά, κ,λ,π.).
- Ιδιαίτερες συνθήκες συντήρησης και χρήσης.
- Το όνομα ή η εμπορική επωνυμία και η Δ/ση του παρασκευαστή (ή πωλητή εγκατεστημένου σε χώρα της Ε.Ε.)
- ενδεικτική τιμή.

Υποχρεωτικές ενδείξεις στην Ελληνική γλώσσα:

(Ισχύει για τα εγχώρια προϊόντα, για τα εισαγόμενα εμφιαλωμένα Επιτραπέζια Νερά από τρίτες χώρες, καθώς και προϊόντα άλλων χωρών της Ε.Ε. που κυκλοφορούν στην Ελλάδα)

- ✓ Ονομασία πώλησης.
- ✓ Χημική ανάλυση.
- ✓ Ποσότητα προϊόντος.
- ✓ Ιδιαίτερες συνθήκες συντήρησης και χρονολογία ελάχιστης διατηρησιμότητας.
- ✓ Ονομασία πηγής υδροληψίας και τόπος εκμετάλλευσης.
- ✓ Όνομα ή εμπορική επωνυμία παρασκευαστή.

Απαγορευτικές ενδείξεις

- ✓ Ενδείξεις που αποδίδουν στο νερό θεραπευτικές ιδιότητες.
- ✓ Φράσεις σχετικές με την επίδραση του νερού στις λειτουργίες του ανθρώπινου οργανισμού (π.χ. “ενισχύει την πέψη”).
- ✓ Εκφράσεις που υπαινίσσονται ένα χαρακτηριστικό του νερού που δεν υπάρχει πραγματικά σ’ αυτό.
- ✓ Δήλωση ή διαφήμιση του προϊόντος, κατά τρόπο που άμεσα ή έμμεσα υπονοεί ότι το συγκεκριμένο προϊόν έχει ιδιότητες που δεν υπάρχουν πραγματικά σ’ αυτό, ή που το κάνουν να υπερέχει από όλα τα παρόμοια προϊόντα, αποσκοπώντας στην παραπλάνηση του καταναλωτικού κοινού.
- ✓ Η δήλωση ή διαφήμιση με οποιοδήποτε τρόπο, που άμεσα ή έμμεσα υπονοεί ότι το προϊόν είναι ιδιαίτερα πλούσιο (ή κατά περίπτωση ιδιαίτερα πτωχό) ως προς ένα ή περισσότερα από τα θρεπτικά συστατικά του ή ότι περιέχει αυτά σε μεγαλύτερες, ή κατά περίπτωση μικρότερες ποσότητες από το συνηθισμένο, έστω κι αν αυτό είναι αληθινό.
- ✓ Η αναγραφή της περιεκτικότητας ως προς ένα συστατικό σε κάποιο εμφανές σημείο, το οποίο είναι διαφορετικό από το σημείο στο οποίο αναγράφονται όλα τα υπόλοιπα συστατικά.
- ✓ Η διάθεση στην κατανάλωση ενός νερού, που ενώ προέρχεται από ορισμένη γεωγραφική περιοχή, κυκλοφορεί με εμπορικό όνομα που παραπέμπει στο όνομα άλλης περιοχής.
- ✓ Κάθε είδους επισήμανση που παραπλανά τον καταναλωτή, όσον αφορά:
  - τις ιδιότητες του προϊόντος,
  - την ποσότητα,
  - την διατηρησιμότητα,
  - τον τόπο παραγωγής ή προέλευσης,
  - τον τρόπο παρασκευής ή κατεργασίας,
  - την αναλυτική σύνθεση.
- ✓ Οι ενδείξεις που αφορούν κυρίως:
  - την ονομασία πώλησης,
  - την χημική ανάλυση,
  - την ποσότητα,
  - την χρονολογία ελάχιστης διατηρησιμότητας,
  - την ονομασία της πηγής υδροληψίας και του τόπου εκμετάλλευσης,
- ✓ απαγορεύεται να μην είναι σε εμφανές σημείο (π.χ. στην πίσω πλευρά της ετικέτας), να μην είναι ευδιάκριτες, ανεξίτηλες και ευανάγνωστες και να διαχωρίζονται από τις υπόλοιπες ενδείξεις ή εικόνες της ετικέτας.

Δ. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΕΛΕΓΧΟΥ

Από τους μέχρι τώρα επιτόπιους ελέγχους που έχουν πραγματοποιήσει τα δέκα (10) τελευταία χρόνια οι Αρμόδιες Αρχές ελέγχου, Υπουργείο Υγείας, ΕΦΕΤ, ΓΧΚ και η διυπουργική “Ειδική Επιτροπή για την Έρευνα και τον Έλεγχο των Εμφιαλωμένων Νερών” στις εγκαταστάσεις εμφιάλωσης νερού της χώρας μας, προκύπτουν μεταξύ των άλλων, συνοπτικά και όσον αφορά τη συμμετοχή του Γ.Χ.Κ., τα εξής:

1. Εξετάστηκε συνολικά μεγάλος αριθμός δειγμάτων, στα οποία συμπεριλαμβάνονται νερό από τις πηγές υδροληψίας, εμφιαλωμένο νερό (έτοιμο προϊόν), καθώς και πλαστικές φιάλες συσκευασίας του νερού.

2. Από τη χημική εξέταση των δειγμάτων αυτών διαπιστώσαμε ότι:

- Όλα τα δείγματα του νερού που ελήφθησαν από τις πηγές υδροληψίας των εγκαταστάσεων εμφιάλωσης, είναι σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία, όσον αφορά τις χημικές και φυσικοχημικές παραμέτρους που εξετάστηκαν.
- Δεν υπάρχουν παραβάσεις από την ισχύουσα Νομοθεσία, όσον αφορά τις φυσικοχημικές παραμέτρους που εξετάστηκαν, στο σύνολο σχεδόν των δειγμάτων έτοιμου προϊόντος.
- Όλα τα δείγματα πλαστικών φιαλών που εξετάστηκαν είναι κανονικά (σύμφωνα με τον Κώδικα Τροφίμων & Ποτών και τις λοιπές σχετικές διατάξεις).
- Διαπιστώθηκε, αρχικά, η ύπαρξη σημαντικού ποσοστού παραβάσεων από την ισχύουσα Νομοθεσία (κυρίως τον Κ.Τ.Π. και το Π.Δ. 433/83), όσον αφορά αποκλειστικά και μόνο τις ετικέτες κυκλοφορίας των εμφιαλωμένων νερών (διαφήμιση του προϊόντος).
- Αξίζει να σημειώσουμε ότι, όπως διαπιστώθηκε στη συνέχεια από τον επίσημο έλεγχο, το μεγαλύτερο ποσοστό των εταιρειών εμφιάλωσης έχει ήδη συμμορφωθεί με την ισχύουσα Νομοθεσία, όσον αφορά τις ετικέτες, ύστερα από τις σχετικές συστάσεις των Αρμοδίων αρχών.

3. Για τον έλεγχο της ποιότητας των εμφιαλωμένων νερών, ιδιαίτερα όσον αφορά τα παραπροϊόντα απολύμανσης του νερού, όπως είναι τα Βρωμικά ιόντα, ασκούνται τα τελευταία χρόνια συστηματικοί έλεγχοι, με την συνεργασία όλων των Αρμοδίων Κρατικών φορέων, με συνέπεια οι τυχόν υπερβάσεις στις τιμές των Βρωμικών από την ισχύουσα νομοθεσία, που διαπιστώθηκαν αρχικά, έχουν πλήρως ελαχιστοποιηθεί.

Σ’ αυτό έχει συμβάλει και η ευαισθητοποίηση των υπευθύνων παραγωγής εμφιαλωμένων νερών, οι οποίοι παρακολουθούν με προσοχή τις συνθήκες απολύμανσης του νερού και προβαίνουν συστηματικά σε αυτοέλεγχο, για την διαπίστωση παρουσίας παραπροϊόντων απολύμανσης, σε συνεργασία με το Γενικό Χημείο του Κράτους.

4. Αναλυτικότερα, όσον αφορά τις ετικέτες συσκευασίας των εμφιαλωμένων νερών γενικά, επισημαίνουμε τα εξής:

I. Παραβάσεις που έχουν διαπιστωθεί:

α. Δηλώσεις που προκαλούν σύγχυση με τα Φυσικά Μεταλλικά Νερά και τα Νερά Πηγής:

- ✓ Δήλωση - χαρακτηρισμός του προϊόντος ως “Φυσικό Μεταλλικό Νερό” ή ως “Νερό Πηγής”, χωρίς να έχει προηγηθεί η διαδικασία αναγνώρισής του.
- ✓ Δήλωση - χαρακτηρισμός του προϊόντος ως “Φυσικό Νερό”, αφού δεν προβλέπεται τέτοια κατηγορία νερού.
- ✓ Αναγραφή ενδείξεων που προβλέπονται και επιτρέπονται μόνο για τα φυσικά μεταλλικά νερά, όπως π.χ. η φράση “πτωχό σε Na” ή “κατάλληλο για δίαιτα πτωχή σε Na”.

- ✓ ‘Άλλες ειδικές παραβάσεις, κατά περίπτωση ...
- β. Αναγραφή ενδείξεων ή διαφήμιση του προϊόντος κατά τρόπο που δεν είναι σύμφωνος με την ισχύουσα νομοθεσία για τα εμφιαλωμένα νερά:
  - ✓ Αναγράφονται εκφράσεις που δηλώνουν άμεση σχέση του νερού με τον ανθρώπινο οργανισμό, όπως π.χ. “κατάλληλο για δίαιτα” ή “καλή υγεία με νερό...”.
  - ✓ Δεν αναγράφεται η παρτίδα παραγωγής ή η πλήρης ημερομηνία διατηρησιμότητας.
  - ✓ Οι αναγραφόμενες χημικές αναλύσεις δεν είναι πρόσφατες ή δεν έχουν πραγματοποιηθεί σε επίσημο Κρατικό Εργαστήριο ή ακόμη δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, αφού παρουσιάζουν σημαντικές αποκλίσεις στις τιμές των παραμέτρων, από τις πραγματικές.
  - ✓ Η διαφήμιση του προϊόντος γίνεται κατά τρόπο που δηλώνει ότι έχει ξεχωριστές ιδιότητες, σε σχέση με όλα τα άλλα παρόμοια προϊόντα.
  - ✓ Δεν αναγράφονται όλες οι απαραίτητες ενδείξεις που προβλέπονται από τα σχετικά άρθρα της ισχύουσας Νομοθεσίας.
- γ. Δήλωση εμφιαλωμένων νερών με όνομα (εμπορική ονομασία) που συμπίπτει με το όνομα τόπου ή Νομού της χώρας μας, που ουδεμία σχέση έχει με τον τόπο εκμετάλλευσης της πηγής υδροληψίας.
- δ. Διαφήμιση των εμφιαλωμένων νερών στα μέσα μαζικής ενημέρωσης (τηλεόραση, περιοδικά, εφημερίδες, κ.λ.π.), κατά τρόπο που αντίκειται στη σχετική νομοθεσία.

Ε. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ:

1. Όσον αφορά τις συνθήκες εμφιάλωσης νερού, το μεγαλύτερο ποσοστό των εταιρειών εμφιάλωσης έχει ήδη συμμορφωθεί με την ισχύουσα Νομοθεσία, ύστερα από τις σχετικές συστάσεις των αρμοδίων Αρχών.
2. Σταδιακά, όλες οι επιχειρήσεις εμφιάλωσης νερού λειτουργούν εφαρμόζοντας σύστημα διασφάλισης ποιότητας (HACCP).
3. Η σύνταξη του “Οδηγού Ορθής Υγιεινής Πρακτικής” για τις επιχειρήσεις εμφιάλωσης νερού, που έγινε με την ευθύνη του ΕΦΕΤ και την συνεργασία των λοιπών συναρμοδίων αρχών, όπως: Υπουργείο Υγείας & Πρόνοιας, Γ.Χ.Κ., Ε.Λ.Ο.Τ., Ι.Γ.Μ.Ε., ΟΠΕΓΕΠ, Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτών και των Συνδέσμων των εταιρειών εμφιάλωσης, έχει ήδη ολοκληρωθεί και συμβάλει ουσιαστικά στην, με τον καλύτερο τρόπο, λειτουργία των επιχειρήσεων εμφιάλωσης νερού.
4. Τα μεγαλύτερα εργοστάσια εμφιάλωσης νερού της χώρας μας, σήμερα, συναγωνίζονται επάξια τα αντίστοιχα εργοστάσια άλλων χωρών της Ε.Ε..
5. Τέλος, όπως διαπιστώνεται από τους μέχρι σήμερα ελέγχους, η συνεργασία όλων των αρμοδίων φορέων, έχει σαν αποτέλεσμα την όσον το δυνατό πιστότερη εφαρμογή της ισχύουσας Νομοθεσίας από τις εταιρείες εμφιάλωσης, σε όλα τα στάδια της διαδικασίας εκμετάλλευσης, παραγωγής και διάθεσης στο εμπόριο, και κατά συνέπεια την προστασία του καταναλωτή, αφού διατίθενται στο εμπόριο άριστης ποιότητας εμφιαλωμένα Νερά.

Αργυρώ Κουφογιαννάκη.

Χημικός.

Προϊσταμένη Α' Τμήματος Δ/νσης Περιβάλλοντος

Του Γενικού Χημείου του Κράτους
